

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

V. Interdum Episcopis finitimis delegabat curam judicandi causas Episcoporum; servata tamen auctoritate sua. Delegata cognitione adversùs Raynerium Episcopum Aurelianensem, eum à se depositum ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

nire; scilicet quia omnium Ecclesiarum majores & difficiliore causa per sanctam & principalem beati Petri sedem à successoribus ejus definiende sunt; utpote cui divinitus dicitur, Confirma fratres tuos, & Tibi dabo claves regni caelorum.

III. Itaque quoties dein actum est de deiciendo Episcopo, tametsi Gallus esset, Episcopi accusati Romam vocati sunt, & eorum depositio peracta in synodo Romana. Interdum tamen Summi Pontifices Legatos à latere miserunt in provincias, qui congregata synodo primam causae cognitionem instituebant cum Episcopis provinciarum. Illustre hujus rei exemplum extat in causa cujusdam Episcopi simoniaci & quinque aliorum Episcoporum, qui ab Hildebrando Victoris Papae Legato depositi sunt in Concilio Lugdunensi anno millesimo quinquagesimo quinto, ut adnotat Petrus Damiani in epistola nona ad Nicolaum Papam. *A Victore Papa*, inquit, *Apocrisarius in Gallias destinatus* (idest, Hildebrandus) *synodum congregavit; in qua videlicet sex Episcopi diversis criminibus involutos ex apostolica sedis auctoritate deposuit.* Stigandi autem Archiepiscopi Cantuariensis itemque alterius cujusdam Episcopi Anglicani depositio peracta est in Concilio apud Vintoniam in Anglia celebrato anno M L X X. cui interfuerunt tres Legati sedis apostolicae. *In quo Concilio Stigandus Doroberniae Archiepi. p. scopus degradatur*, ut ait Rogerius de Hoveden.

IV. Sed neque major neque illustrior auctoritas proferri potest ad probandam propositionem nostram quam ea quae extat in decantatis illis articulis Gregorij VII. editis anno millesimo septuagesimo quarto, qui vulgò *Dictatus Papae* vocantur; in quibus continentur vetera & nova privilegia sedis apostolicae. Extant autem numero XXVII. in regesto illius Pontificis post epistolam quinquagesimam quintam libri secundum. In tertio sic habetur: *Quod ille solus possit deponere Episcopos vel reconciliare.* In quarto autem: *Quod Legatus ejus omnibus Episcopis praesit in Concilio, etiam inferioris gradus, & adversus eos sententiam depositionis possit dare.* Attamen Gregorius Legatis suis imponebat necessitatem mittendi ad sedem apostolicam relationem rerum gestarum, quam Legati confirmabant scriptis privatim literis; quemadmodum usurpatum est in causa Episcopi Carnotensis, quem Hugo Episcopus Diensis Gregorij Legatus deposuit, & in dejectione Manassis Archiepiscopi Remensis. In casu verò appellationis, conquestionem depositorum admittebat, ut constat ex variis locis ejusdem regesti, in primis au-

tem quoad depositionem Archiepiscopi Auscitani & Episcopi Bigorritani, quae anno millesimo septuagesimo tertio decreta fuerat à Giraldo Episcopo Ostiensis Gregorij septimi Legato. Admissa autem appellatione depositorum, causam interdum integram remittebat ad Legatos, ut eam rursum in plenario Concilio judicarent, cujus moris exemplum datum est in causa Lambertii Episcopi Morinensis, quae remissa est ad Hugonem Lugdunensem Archiepiscopum, Gregorij Legatum.

V. At Gregorius non mittebat semper Legatos ad judicandas causas Episcoporum; sed sollicitudinem eam quandoque delegabat Episcopis qui circa morabantur. Ac tamen auctoritatem suam retinebat in rescripto delegationis, cujus formula valde digna notatu est. Rainerius Aurelianensis Episcopus ante legitimae aetatis annos ad episcopatum promotus fuisse dicebatur absque electione cleri & populi; tum archidiaconatus & abbatias vendidisse arguebatur; cumque Romam ad dicendam causam vocatus fuisset, neque illuc acceperat, neque miserat excusationem. Contumaciam illam excommunicatione quidem ultus est Pontifex, sed Rainerius, spreta excommunicatione, persistit exercere functiones muneris episcopalis. Ei accusationi examinanda Gregorius anno millesimo septuagesimo septimo delegat Archiepiscopos Senonensem ac Biturigensem eorumque suffraganeos, coram quibus innocentem se esse probare poterit reus. Si verò constiterit vera esse crimina, tum eum Pontifex in antecessum deponit auctoritate hujus rescripti, quod publicari & in executionem mitti ab Episcopis jubet, à quibus etiam alium in loco depositi ordinari mandat. Tanta autem retinenda auctoritatis suae cupidine flagrabat ut maluerit sententiam conditionalem ferre contra praescripta legum quam pati ut depositio decerneretur à Metropolitanis; quibus nihilominus tribuit supremam in causa ista judicanda auctoritatem & purgationem sententiae suae. *Auctoritate apostolica vobis praecipimus, inquit, ut ad examinationem actuum suorum, in locum quem magis aptum probaveritis, conveniatis, ad quem prius literis vestris eum convocetis; ibique de supradictis vobis respondeat, & si potest, se innocentem reddat. Quod si forte in contumacia sua permanens, infra quadraginta dies admonitionis venire contempserit, aut veniens de omnibus supradictis canonicè se non expurgaverit, iudicio sancti Spiritus & auctoritate apostolica sententiam damnationis & depositionis, sine omni spe restitutionis, in eum promulgamus; quam vos, sicut decet, sequen-*

Gregor. VII. lib. 5.
c. 11. et lib. 8.
c. 13.

lib. 1. ep. 16.

Gregor. VII. lib. 5.
c. 11.

tes, per aures circumstantis populi diffundite; & Sansonem ipsum, de quo vos mihi scripsistis, qui beati Petri consilium & nostrum expetiit, in loco illius depositi secundum Deum subrogate.

VI. Compilatores decretorum, Ivo nimirum, & Gratianus, non omiserunt in suis collectionibus excerpta ex epistolis veterum Pontificum Romanorum quæ extant in collectione Isidori. Eas enim canonicas esse declaraverat Nicolaus primus, ac propterea jus illud jam introductum erat & in usum revocatum ea tempestate quoad judicia canonica Episcoporum. Vivebat Ivo anno millesimo nonagesimo. Is autem frequenter utitur decretis Zephyrini, Fabiani, Sixti, Stephani, Felicis, & aliorum. Gratianus verò Decretum suum adornavit circa annum millesimum centesimum quadragesimum, quod in auctoritatem dein receptum est, & primam partem facit operis quod vulgò *Ius Canonicum* appellatur. Is ergo adducit etiam decreta Zephyrini, Sixti, Damasi, Eleutheri, Iulij, & Leonis. Locorum autem ex iis à Gratiano adductorum summa hæc est, posse Episcopum accusari apud Metropolitanum & Episcopos comprovinciales, qui litis instructionem peragere possunt usque ad sententiam definitivam, reumque suspendere & excommunicare possunt, sed tamen depositionem decernere non possunt absque auctoritate sedis apostolicæ. Licere interim Episcopis appellare à synodo provinciæ ad apostolicam sedem. In Papæ verò arbitrio positum ut aut ipse cognitionem suscipiat, aut per Vicarios suos causam judicari præcipiat: *Qui aut per se, aut per Vicarios suos, retractare negotium procurat; ut ait Papa Sixtus in c. Accusatus.*

VII. Secundum autem jus illud necessarium non est ut synodus provincialis, quæ examinare debet accusationem in Episcopum, congregetur ex speciali delegatione Summi Pontificis, tamen si eam necessitatem imponere videatur epistola Iulij. *Nullus Episcopus, inquit, nisi in legitima synodo & suo tempore auctoritate apostolica convocata super quibusdam criminationibus pulsatus audiatur.* Nam auctoritas illa alia non est quam auctoritas generalis apostolicæ sedis; quæ & synodos haberi præcepit, & earum auctoritatem confirmavit. Trahi autem non potest ad delegationem specialem quæ necessaria sit ad hoc ut Concilium provinciale cognoscere possit de accusatione adversus Episcopum instituta, cum ea auctoritas synodo provinciali competat ex jure communi, etiam juxta ipsa Sixti, Damasi, & Eleutheri decreta, quæ à Gratiano referuntur 3. q. 6.

Tom. II.

Interpretatio illa decretorum quæ significare videntur necessariam esse specialem Summi Pontificis delegationem ad congregandam synodum provincialem pro examinanda accusatione adversus Episcopum instituta, prodita est ab Hincmaro ante hos septingentos annos in capite vigesimo Opusculi i. v. Capitulum. *In eisdem epistolis scriptum est, inquit, non debere vel posse convocari synodum sine iussione vel consensu Romani Pontificis.* Addit, canones tamen Nicænos, Chalcedonenses, & Antiochenos, itemque Romanos Pontifices Innocentium, Leonem, & Gelasium, docere synodos congregari posse absque auctoritate sedis apostolicæ. Tum ait: *Non igitur absque sedis apostolicæ auctoritate Metropolitanum Episcopi & Primate provinciarum synodos convocamus.*

Hanc interpretationem in scholas nostras invexit etiam Glossator Decreti, qui locum illum Iulij cepit de auctoritate generali sedis apostolicæ. Nam in verbo *auctoritate* addit *generali*. Et statim: *Audiri enim potest causa Episcopi; sed non potest terminari sine speciali mandato apostolicæ sedis; licet absolvi possit. Tamen hoc non credo.* id est, Non credit synodum provinciæ posse congregari absque speciali mandato sedis apostolicæ. Sed hæc ultima clausula, Nota est Bernardi Glossatoris, qui dissentit à Ioanne, & ipso Glossatore, quoad auctoritatem synodi in impertienda absolutione. Ignorum quippe non fuit Glossatoribus illis fuisse illud tempus cum causæ Episcoporum non referrentur ad apostolicam sedem. quod collegerant, tum ex canone Antiocheno, tum etiam ex quadam Nicolai epistola, quæ extant in Decreto Gratiani.

VIII. Libri verò Decretalium nihil prorsus immutarunt quoad ordinem iudiciorum adversus Episcopos faciendorum, nec quoad eorum depositionem. Solum illud emerit effectum Innocentij III. Papæ, quem audacem Iurisperitum vocat Matthæus Parisius; qui depositiones, cessiones, & translationes Episcoporum ad solum Pontificem Romanum jure divino pertinere pronuntiavit. Adeo enim metuebat ne synodi provinciales sua jura repeterent, ut subsidium audaciæ à metu petens inauditam ante hoc seculum & à veterum moribus alienam sententiam protulerit; cui præterea stabiliendæ multum operæ posuit, argumento utens à posteris prorsus abjecto. Ait enim res spirituales facilius institui quam dissolvi, cum tamen humanæ facilius dilabantur quam ædificari aut formari possint, unde patet vinculum spirituale carnali for-

A A a ij

Ivo par. 1. Decreti c. 145. & seq.

Gratian. 3. q. 6. c. ultra. & seq. § 1. q. 4.

Gratian. c. Nullus 1. q. 4.